

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Βέλγιο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;
- 2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;
- 3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;
- 4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;
- 5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;
- 6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;
- 7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;
- 8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;
- 9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;
- 10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;
- 11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;
- 12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;
- 13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Θα ήταν ενδεδειγμένο να χρησιμοποιήσει κανείς τους «Εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών» (βλέπε το σχετικό ενημερωτικό δελτίο).

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Οι προθεσμίες παραγραφής του δικαιώματος προσφυγής διαφέρουν ανάλογα με την περίπτωση. Ερωτήματα σχετικά με τις προθεσμίες παραγραφής μπορούν να απαντηθούν από δικηγόρο ή από υπηρεσία ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με την προσφυγή στη δικαιοσύνη.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο με τίτλο «Διεθνής δικαιοδοσία».

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο με τίτλο «Διεθνής δικαιοδοσία – Βέλγιο».

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο με τίτλο «Διεθνής δικαιοδοσία – Βέλγιο».

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Καταρχήν, σύμφωνα με το άρθρο 728 παράγραφος 1 του Δικαστικού Κώδικα (Gerechtelijk Wetboek/Code judiciaire), οι διάδικοι υποχρεούνται να παρίστανται αυτοπροσώπως ή διά δικηγόρου.

Συνεπώς, εξαιρουμένης της διαδικασίας ενώπιον του Ακυρωτικού Δικαστηρίου (Hof van Cassatie/Cour de cassation) (άρθρα 478 και 1080 του Δικαστικού Κώδικα), οι διάδικοι μπορούν να παρίστανται αυτοπροσώπως ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων και να αναλαμβάνουν οι ίδιοι την υποβολή των υπομνημάτων και της υπεράσπισής τους. Εντούτοις, το δικαστήριο δύναται να απαγορεύσει την άσκηση του δικαιώματος αυτού, εάν κρίνει ότι το πάθος ή η απειρία εμποδίζει έναν διάδικο να συζητήσει την υπόθεσή του με την απαιτούμενη ευπρέπεια ή σαφήνεια (άρθρο 758 του Δικαστικού Κώδικα).

Εάν οι διάδικοι αποφασίσουν να μην προσφύγουν στο δικαστήριο αυτοπροσώπως, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες δικηγόρου.

Τα νομικά πρόσωπα, όπως οι εμπορικές επιχειρήσεις, μπορούν να παρασταθούν μόνο αυτοπροσώπως (δηλαδή με παρέμβαση των αρμοδίων οργάνων τους) ή να εκπροσωπηθούν από δικηγόρο. Δεν μπορούν να επικαλεστούν την εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 728 παράγραφος 2 του Δικαστικού Κώδικα και περιγράφεται αναλυτικότερα κατωτέρω.

Ο Δικαστικός Κώδικας επιφυλάσσει καταρχήν στους δικηγόρους την εκπροσώπηση των διαδίκων ενώπιον των δικαστικών αρχών. Το άρθρο 440 του Δικαστικού Κώδικα ορίζει ότι τα προνόμια που συνδέονται με το μονοπώλιο εκπροσώπησης αφορούν το δικαίωμα προσφυγής και παράστασης ενώπιον του δικαστηρίου προς υπεράσπιση τρίτου. Τα μέλη του δικηγορικού συλλόγου διαθέτουν επίσης το μονοπώλιο της υπογραφής μονομερών αιτήσεων, εκτός των περιπτώσεων που προσδιορίζει ο νόμος (άρθρο 1026 παράγραφος 5 του Δικαστικού Κώδικα).

Όσον αφορά τη διαδικασία ενώπιον του Ακυρωτικού Δικαστηρίου (Hof van Cassatie/Cour de cassation), ο νόμος απαιτεί παράσταση δικηγόρου παρά τω Ακυρωτικώ Δικαστηρίω. Η προϋπόθεση αυτή δεν ισχύει για τον πολιτικώς ενάγοντα σε ποινικές υποθέσεις (άρθρο 478 του Δικαστικού Κώδικα).

Εντούτοις, ο νόμος προβλέπει ορισμένες εξαιρέσεις της αρχής που τάσσει το άρθρο 728 του Δικαστικού Κώδικα, σύμφωνα με το οποίο οι διάδικοι παρίστανται αυτοπροσώπως ή μέσω πληρεξουσίου δικηγόρου κατά τη διενέργεια της εισαγωγικής και μεταγενέστερων διαδικαστικών πράξεων (άρθρο 728 παράγραφοι 1 και 2 του Δικαστικού Κώδικα).

Διευκρινίζεται ότι το δικαίωμα εκπροσώπησης διαδίκου στο πλαίσιο μιας διαδικασίας περιλαμβάνει και το δικαίωμα διενέργειας των εισαγωγικών διαδικαστικών πράξεων.

Ενώπιον του ειρηνοδίκου, του εμποροδίκου και των πρωτοβάθμιων εργατοδικείων, οι διάδικοι μπορούν να εκπροσωπούνται όχι μόνο από δικηγόρο, αλλά και από τον/τη σύζυγό τους ή από συγγενικό, εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, πρόσωπο που νομιμοποιείται με έγγραφο πληρεξούσιο εγκεκριμένο από το δικαστήριο (άρθρο 728 παράγραφος 2 του Δικαστικού Κώδικα).

Ενώπιον των πρωτοβάθμιων εργατοδικείων (άρθρο 728 παράγραφος 3 του Δικαστικού Κώδικα):

- ο εργαζόμενος (εργάτης ή υπάλληλος) μπορεί να εκπροσωπηθεί από τον εκπρόσωπο οργάνωσης που αντιπροσωπεύει εργαζομένους (συνδικαλιστικό εκπρόσωπο), ο οποίος νομιμοποιείται με έγγραφο πληρεξούσιο. Ο συνδικαλιστικός εκπρόσωπος μπορεί να διενεργεί, εξ ονόματος του εργαζομένου, όλες τις πράξεις που απαιτούνται για την εκπλήρωση της εντολής του, να υποβάλλει αιτήσεις και προσφυγές και να λαμβάνει κάθε κοινοποίηση σχετική με την προδικασία και την εκδίκαση της διαφοράς
- επίσης, οι αυτοαπασχολούμενοι μπορούν, σε διαφορές που αφορούν δικαιώματα ή υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου ή του ατόμου με αναπηρία, να εκπροσωπούνται από τον εκπρόσωπο οργάνωσης που αντιπροσωπεύει αυτοαπασχολούμενους
- σε διαφορές που αφορούν την εφαρμογή του νόμου της 7ης Αυγούστου 1974 σχετικά με το δικαίωμα εξασφάλισης ελάχιστων μέσων διαβίωσης, καθώς και σε διαφορές που αφορούν την εφαρμογή του οργανικού νόμου της 8ης Ιουλίου 1976 για τα δημόσια κέντρα κοινωνικής πρόνοιας (*openbare centra voor maatschappelijk welzijn – OCMW/centres publics d'action*)

sociale – CPAS), ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επικουρείται ή να εκπροσωπείται από εκπρόσωπο κοινωνικής οργάνωσης που προωθεί τα συμφέροντα της ομάδας προσώπων τα οποία αφορά η συναφής νομοθεσία.

Πέραν των προαναφερομένων εξαιρέσεων, υπάρχουν και ορισμένες άλλες νόμιμες εξαιρέσεις, οι οποίες αφορούν την επιμέλεια και την απαγωγή τέκνων.

Ειδικότερα, πρόκειται για υποθέσεις οι οποίες βασίζονται στις ακόλουθες συμβάσεις:

- Σύμβαση της Χάγης, της 25ης Οκτωβρίου 1980, για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών, η οποία προβλέπει διατάξεις για την επιστροφή του παιδιού, τον σεβασμό του δικαιώματος επιμέλειας ή επικοινωνίας ή την οργάνωση του δικαιώματος επικοινωνίας που έχει αναγνωριστεί σε άλλο κράτος, και
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση, της 20ής Μαΐου 1980, για την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε θέματα επιμέλειας των τέκνων και για την αποκατάσταση της επιμέλειάς τους.

Στις υποθέσεις αυτές, ο αιτών μπορεί να εκπροσωπείται από την εισαγγελία (άρθρο 1322d του Δικαστικού Κώδικα), εφόσον η αίτηση έχει υποβληθεί μέσω της κεντρικής αρχής.

Η διαδικασία προκειμένου να προσδιοριστεί εάν μπορεί κανείς να προσφύγει ενώπιον των δικαστηρίων μόνος ή εάν πρέπει να εκπροσωπείται από δικηγόρο περιγράφεται σε γενικές γραμμές ανωτέρω. Πρέπει επίσης να γίνει διάκριση ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να ασκηθεί αγωγή.

Το βελγικό δίκαιο προβλέπει διάφορους τρόπους προσφυγής στο δικαστήριο. Η εισαγωγή της υπόθεσης στο δικαστήριο μπορεί να πραγματοποιηθεί με κλήση, με εθελούσια εμφάνιση, με αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας ή με μονομερή αίτηση (βλέπε κατωτέρω). Η αγωγή ασκείται με την υποβολή αίτησης, δηλαδή προσφυγής για την αναγνώριση δικαιώματος. Πρόκειται συνήθως για διαδικαστική πράξη που διενεργείται με κοινοποίηση από δικαστικό επιμελητή.

Καταρχήν, η υπόθεση εισάγεται στο αρμόδιο δικαστήριο με την επίδοση από δικαστικό επιμελητή της κλήσης προς εμφάνιση (άρθρο 700 του Δικαστικού Κώδικα). Εξαιρέσεις από την ανωτέρω γενική αρχή αποτελούν η εθελούσια εμφάνιση, η αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας και η μονομερής αίτηση.

Στους πίνακες που παρατίθενται κατωτέρω εμφανίζεται, αντιστοίχως, το πρόσωπο που διενεργεί την εισαγωγική διαδικαστική πράξη και η υποχρεωτική ή όχι παράσταση δικηγόρου, ανάλογα με τον τρόπο εισαγωγής της υπόθεσης.

Πρόσωπο που διενεργεί την εισαγωγική διαδικαστική πράξη ανάλογα με τον τρόπο εισαγωγής της υπόθεσης:

Τρόπος εισαγωγής

Ποιος διενεργεί την πράξη

Κλήση (άρθρα 727 έως 730 του Δικαστικού Κώδικα)

Ο καλών (ή ο δικηγόρος του) ζητεί από τον δικαστικό επιμελητή να προβεί στην επίδοση της κλήσης.

Εθελούσια εμφάνιση (άρθρο 706 του Δικαστικού Κώδικα)

Οι διάδικοι (ή οι δικηγόροι τους) εμφανίζονται αυτοπροσώπως ενώπιον του δικαστηρίου.

Αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας (άρθρα 1034a έως 1034e του Δικαστικού Κώδικα)

Ο ενάγων (ή ο δικηγόρος του) κινεί ο ίδιος τη διαδικασία.

Μονομερής αίτηση (άρθρα 1025 έως και 1034 του Δικαστικού Κώδικα)

Ο αιτών (ή ο δικηγόρος του).

Υποχρεωτική ή όχι παράσταση δικηγόρου ανάλογα με τον τρόπο εισαγωγής της υπόθεσης:

Τρόπος εισαγωγής

Παράσταση δικηγόρου

Κλήση

Επιτρεπόμενη αλλά όχι υποχρεωτική παρέμβαση.

Εθελούσια εμφάνιση

Δικόγραφο άσκησης ανακοπής

Μονομερής αίτηση

Υποχρεωτική παρέμβαση για την υπογραφή του δικογράφου[1]: εξαιρουμένων των περιπτώσεων που προβλέπονται ρητώς από τη νομοθεσία, η αίτηση μπορεί να κατατεθεί μόνο από δικηγόρο (άρθρο 1027 παράγραφος 1 του Δικαστικού Κώδικα).

Περιεχόμενο της αγωγής ανάλογα με τον τρόπο εισαγωγής της υπόθεσης:

Η κλήση αποτελεί τον συνήθη τρόπο προσφυγής στο δικαστήριο: δεν υπάρχουν περιορισμοί ως προς το αντικείμενο.

Η αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας (άρθρα 1034a έως και 1034e του Δικαστικού Κώδικα) μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ορισμένες περιπτώσεις που προσδιορίζονται από τη νομοθεσία. Οι σημαντικότερες διατάξεις που προβλέπουν κίνηση της διαδικασίας μέσω αίτησης κατ' αντιμωλία διαδικασίας είναι τα άρθρα 704, 813, το άρθρο 1056 παράγραφος 2, τα άρθρα 1193a, 1320, 1344a, 1371a, το άρθρο 1454 παράγραφος 2 του Δικαστικού Κώδικα, καθώς και τα άρθρα 228, 331, 331a, 340f και 487b του Αστικού Κώδικα (Burgerlijk Wetboek/Code civil).

Οι διατάξεις αυτές αφορούν, ειδικότερα, τα εξής:

- την εθελούσια παρέμβαση
- συγκεκριμένες πωλήσεις ακινήτων
- τη διατροφή (αιτήσεις χορήγησης, αναπροσαρμογής προς τα άνω ή προς τα κάτω ή παύσης της διατροφής)
- αιτήσεις σχετικές με μισθωτικές διαφορές
- προσωρινό προϋπολογισμό για κατασχέσεις.

Οι αγωγές ασκούνται με δικόγραφο που κατατίθεται ή αποστέλλεται, με συστημένη επιστολή, στη γραμματεία του δικαστηρίου. Ο γραμματέας καλεί τους διαδίκους να εμφανιστούν κατά τη δικάσιμο που ορίζει ο δικαστής.

Η μονομερής αίτηση (άρθρα 1025 έως και 1034 του Δικαστικού Κώδικα) μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται ρητώς από τον νόμο, και ειδικότερα στα άρθρα 584, 585, 588, 594, 606, 708, 1149, 1168, 1177, 1186 έως και 1189, 1192 και 1195 του Δικαστικού Κώδικα. Χρησιμοποιείται επίσης όταν δεν μπορεί να κινηθεί η κατ' αντιμωλία διαδικασία λόγω της ερημοδικίας αντιδίκου.

Επομένως, η μονομερής αίτηση χρησιμοποιείται κυρίως σε μονομερείς διαδικασίες, για παράδειγμα σε περίπτωση απόλυτης ανάγκης.

Η μονομερής αίτηση πρέπει, επί ποινή ακυρότητας, να είναι υπογεγραμμένη από δικηγόρο, εκτός εάν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.

Κατά συνέπεια, η παράσταση δικηγόρου είναι απαραίτητη για να εισαχθεί διαδικασία με μονομερή αίτηση.

Στο πλαίσιο της εθελούσιας εμφάνισης, οι διάδικοι μπορούν να εμφανιστούν αυτοβούλως, εφόσον το αντικείμενο της διαφοράς εμπίπτει στην αρμοδιότητα:

- του πρωτοδικείου
- του πρωτοβάθμιου εργατοδικείου
- του εμποροδικείου
- του ειρηνοδικείου ή
- του ππαισματοδικείου, για αστικές υποθέσεις.

Στο πλαίσιο της εθελούσιας εμφάνισης, η δήλωση των διαδίκων με την οποία ζητείται η έκδοση απόφασης υπογράφεται από τους ίδιους στο κάτω μέρος του πρακτικού που συντάσσει το δικαστήριο.

Αυτός ο τρόπος προσφυγής στο αρμόδιο δικαστήριο γίνεται δεκτός σε όλες τις υποθέσεις αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας και επιτρέπει τη μείωση των εξόδων και την εξοικονόμηση χρόνου.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Κάθε άτομο που επιθυμεί να προσφύγει ενώπιον του δικαστηρίου μπορεί να απευθύνεται στην υπηρεσία υποδοχής του αρμοδίου δικαστηρίου ή στη γραμματεία του.

Εάν το εισαγωγικό δικόγραφο της δίκης είναι κλήση, ο δικαστικός επιμελητής αναλαμβάνει την επίδοση και ζητεί από τη γραμματεία την εγγραφή στο γενικό πινάκιο προσκομίζοντας το πρωτότυπο ή, κατά περίπτωση, αντίγραφο της κλήσης που

επιδόθηκε (άρθρο 718 του Δικαστικού Κώδικα). Στη γραμματεία του δικαστηρίου τηρείται μητρώο (πινάκιο) στο οποίο εγγράφονται όλες οι υποθέσεις. Για να είναι έγκυρη η εγγραφή στο πινάκιο, πρέπει να πραγματοποιηθεί το αργότερο την προηγούμενη της ημερομηνίας ακρόασης που αναφέρεται στην κλήση. Το γενικό πινάκιο είναι δημόσιο (άρθρο 719 του Δικαστικού Κώδικα), συνεπώς ο εναγόμενος μπορεί να επιβεβαιώσει ότι η υπόθεση για την οποία του επιδόθηκε κλήση έχει εγγραφεί σε αυτό.

Σε περίπτωση εθελούσιας εμφάνισης, οι διάδικοι ή οι δικηγόροι τους ζητούν από τη γραμματεία την εγγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο.

Η αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας κατατίθεται ή αποστέλλεται, με συστημένη επιστολή, στη γραμματεία του δικαστηρίου από τον ενάγοντα ή τον δικηγόρο του σε τόσα αντίτυπα όσοι είναι οι εναγόμενοι (άρθρο 1034d του Δικαστικού Κώδικα).

Η μονομερής αίτηση αποστέλλεται από τον δικηγόρο σε δύο αντίτυπα στο δικαστήριο που καλείται να την κρίνει και κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου (άρθρο 1027 του Δικαστικού Κώδικα).

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Όσον αφορά τη χρήση των γλωσσών, είναι σημαντικό να αναφερθεί ο νόμος της 15ης Ιουνίου 1935 σχετικά με τη χρήση των γλωσσών σε δικαστικές υποθέσεις (ο οποίος δημοσιεύθηκε στο *Moniteur belge/Belgisch Staatsblad* στις 22 Ιουνίου 1935). Ο νόμος διέπει τη χρήση των γλωσσών ενώπιον των πολιτικών και των εμπορικών δικαστηρίων του Βελγίου.

Καταρχήν, η γλώσσα καθορίζεται από τη γεωγραφική θέση του αρμόδιου δικαστηρίου. Σύμφωνα με το άρθρο 42 του εν λόγω νόμου, υπάρχουν τρεις γλωσσικές περιφέρειες: η γαλλόφωνη, η ολλανδόφωνη και η γερμανόφωνη περιφέρεια. Υπάρχει επίσης η δίγλωσση (γαλλικά/ολλανδικά) αστική περιοχή των Βρυξελλών, η οποία περιλαμβάνει, για τους σκοπούς του προαναφερομένου νόμου, τους ακόλουθους δήμους: Anderlecht, Auderghem, Berchem-Sainte-Agathe, Brussels, Etterbeek, Evere, Forest, Ganshoren, Ixelles, Jette, Koekelberg, Molenbeek-Saint-Jean, Saint-Gilles, Saint-Josse-ten-Noode, Schaerbeek, Uccle, Watermael-Boitsfort, Woluwé-Saint-Lambert και Woluwé-Saint-Pierre.

Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, η υπόθεση μπορεί να παραπεμφθεί σε δικαστήριο που χρησιμοποιεί άλλη γλώσσα κατά τη διαδικασία. Επίσης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η γλώσσα της διαδικασίας μπορεί να μεταβληθεί, καταρχήν κατά την έναρξη της διαδικασίας.

Η διατύπωση του αιτήματος: όταν η υπόθεση εισάγεται με κλήση, αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας ή μονομερή αίτηση, το εισαγωγικό δικόγραφο πρέπει να υποβάλλεται εγγράφως και να πληροί ορισμένες τυπικές δικονομικές προϋποθέσεις. Εξάλλου, αφ' ης στιγμής μια υπόθεση εγγραφεί στο γενικό πινάκιο δικαστηρίου, ο γραμματέας συγκροτεί φάκελο που αποκαλείται «φάκελος δικογραφίας». Ο φάκελος δικογραφίας διαβιβάζεται στο δικαστήριο που θα κρίνει την υπόθεση, ενώ σε περίπτωση άσκησης ενδίκων μέσων ενώπιον δευτεροβάθμιου δικαστηρίου ή ενώπιον του Ακυρωτικού Δικαστηρίου, διαβιβάζεται επίσης στη γραμματεία του ανώτερου δικαστηρίου.

Επί του παρόντος δεν μπορεί να ασκηθεί αγωγή με τηλεομοιοτυπία ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Η νομοθεσία δεν προβλέπει τη χρήση προεκτυπωμένων εντύπων εισαγωγικών δικογράφων. Ωστόσο, το δικόγραφο πρέπει να περιέχει ορισμένα στοιχεία, ελλείψει των οποίων το δικόγραφο θεωρείται αυτοδικαίως άκυρο.

Τόσο η κλήση όσο και η αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας και η μονομερής αίτηση πρέπει να πληρούν, επί ποινή ακυρότητας, ορισμένες έννομες προϋποθέσεις που καθορίζονται από τις διατάξεις του Δικαστικού Κώδικα. Τα στοιχεία αυτά, τα οποία πρέπει να περιέχονται υποχρεωτικά στο δικόγραφο, αφορούν κυρίως τα στοιχεία των διαδίκων, το αντικείμενο της αίτησης, τον προσδιορισμό του αρμόδιου δικαστηρίου και τη δικάσιμο.

Η κλήση, συνεπώς, πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία (άρθρα 43 και 702 του Δικαστικού Κώδικα):

- την υπογραφή του δικαστικού επιμελητή
- το επώνυμο, τα ονόματα και τη διεύθυνση κατοικίας του ενάγοντος
- το επώνυμο, τα ονόματα, τη διεύθυνση κατοικίας ή, ελλείψει μόνιμης κατοικίας, την τρέχουσα διεύθυνση κατοικίας του προσώπου στο οποίο επιδίδεται η κλήση
- το αίτημα και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών προς επίρρωση της αγωγής
- το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται η αγωγή
- την ημέρα, τον μήνα, το έτος και τον τόπο επίδοσης και

- τον τόπο, την ημερομηνία και την ώρα της ακρόασης ενώπιον του δικαστηρίου.

Η αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας (άρθρο 1034β του Δικαστικού Κώδικα) περιλαμβάνει:

- την ημέρα, τον μήνα και το έτος
- το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα, τη διεύθυνση κατοικίας του αιτούντος και, κατά περίπτωση, την ιδιότητά του και την εγγραφή του στα εμπορικά μητρώα
- το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση κατοικίας και, κατά περίπτωση, την ιδιότητα του προσώπου στο οποίο επιδίδεται η κλήση
- το αίτημα και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών προς επίρρωση της αγωγής
- το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται η αγωγή
- την υπογραφή του αιτούντος ή του δικηγόρου του.

Η μονομερής αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία (άρθρο 1026 του Δικαστικού Κώδικα):

- την ημέρα, τον μήνα και το έτος
- το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και τη διεύθυνση κατοικίας του αιτούντος και, κατά περίπτωση, το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση κατοικίας και την ιδιότητα των νομίμων εκπροσώπων του
- το αίτημα και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών στους οποίους βασίζεται η αγωγή
- τον προσδιορισμό του δικαστηρίου που θα επιληφθεί της υπόθεσης
- την υπογραφή του δικηγόρου του διαδίκου, εκτός εάν ο νόμος ορίζει άλλως.

Σε περίπτωση εθελούσιας εμφάνισης στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας (ενώπιον του πρωτοδικείου, του πρωτοβάθμιου εργατοδικείου, του εμποροδικείου, του ειρηνοδικείου ή του πταισματοδικείου που εκδικάζει αστικές υποθέσεις), το δικαστήριο συντάσσει πρακτικό της δήλωσης των διαδίκων με την οποία ζητείται η έκδοση απόφασης, το οποίο υπογράφεται από αυτούς σύμφωνα με το άρθρο 706 του Δικαστικού Κώδικα.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Πράγματι, στο δικαστήριο καταβάλλονται τέλη. Τα έξοδα που αφορούν τη διαδικασία περιλαμβάνουν, ειδικότερα, το τέλος χαρτοσήμου, τα δικαιώματα γραμματείας και κατάθεσης, το κόστος και την αμοιβή για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων και το κόστος αποστολής αντιγράφου της απόφασης (άρθρο 1018 του Δικαστικού Κώδικα).

Όταν μια υπόθεση φέρεται ενώπιον του δικαστηρίου, ο αιτών διάδικος καταβάλλει το τέλος κατάθεσης. Τα δικαιώματα γραμματείας περιλαμβάνουν το τέλος εγγραφής στο πινάκιο, το τέλος σύνταξης των δικογράφων και το τέλος αποστολής επικυρωμένων αντιγράφων. Δυνάμει του άρθρου 1017 του Δικαστικού Κώδικα, κάθε οριστική απόφαση επιδικάζει, ακόμη και αυτοδικαίως, στη δικαστική δαπάνη, καταρχήν τον ηττηθέντα διάδικο. Εντούτοις, ο δικαστής μπορεί να επιφυλαχθεί να κρίνει επί της δικαστικής δαπάνης, η οποία, στην περίπτωση αυτή, καθορίζεται μετά από αίτημα οποιουδήποτε εκ των διαδίκων, από τον δικαστή που κρίνει την υπόθεση.

Η αμοιβή και τα έξοδα δικηγόρου δεν περιλαμβάνονται στη δικαστική δαπάνη, αλλά συμφωνούνται μεταξύ του δικηγόρου και του πελάτη του. Κατά συνέπεια, κάθε διάδικος αναλαμβάνει τα έξοδα και την αμοιβή του δικηγόρου του.

Είναι πιθανόν ο ηττηθείς διάδικος να καταδικαστεί στην καταβολή εκ του νόμου προβλεπόμενης συνεισφοράς στις δαπάνες νομικής εκπροσώπησης του αντιδίκου (άρθρα 1018 και 1022 του Δικαστικού Κώδικα). Πρόκειται για εφάπαξ χρηματική συνεισφορά για την κάλυψη της αμοιβής του δικηγόρου του δικαιωθέντος διαδίκου. Τόσο το ποσό της εν λόγω αμοιβής όσο και ο τρόπος υπολογισμού και καταβολής του ορίζονται από τις διατάξεις του βασιλικού διατάγματος της 26ης Οκτωβρίου 2007.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

(Βλ. ενημερωτικό δελτίο με τίτλο «Νομική συνδρομή»).

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η αγωγή θεωρείται ότι έχει ασκηθεί με την εγγραφή της στο γενικό πινάκιο, ακόμη και σε περίπτωση εθελούσιας εμφάνισης.

Διευκρινίζεται ότι οι υποθέσεις που εισάγονται με αίτηση και οι αιτήσεις λήψης ασφαλιστικών μέτρων εγγράφονται σε ειδικά πινάκια που καθορίζουν ότι το δικαστήριο επιλαμβάνεται πράγματι της υπόθεσης.

Στους διαδίκους δεν αποστέλλεται κάποιου είδους επιβεβαίωση. Ωστόσο, μπορούν να συμβουλευόμαστε το γενικό πινάκιο για να βεβαιώνονται ότι η υπόθεση έχει πράγματι εγγραφεί. Με την εγγραφή στο πινάκιο, γεννάται η υποχρέωση του δικαστηρίου να κρίνει την υπόθεση.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Γενικά, πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή της διαδικασίας παρέχονται από τον δικηγόρο του διαδίκου σε περίπτωση που εκπροσωπείται από δικηγόρο. Πληροφορίες μπορούν επίσης να δοθούν από τη γραμματεία του δικαστηρίου το οποίο πρόκειται να εκδικάσει την υπόθεση. Εξάλλου, πληροφορίες σχετικά με τη δικάσιμο και το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της υπόθεσης περιλαμβάνονται και στην κλήση.

Σε πρώτο στάδιο παρέχονται συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης.

Στην περίπτωση κλήσης ο δικαστικός επιμελητής ενημερώνει τον ενάγοντα για την ημερομηνία πρώτης συζήτησης, η οποία αποτελεί το πρώτο στάδιο της διαδικασίας.

Στην περίπτωση κατ' αντιμωλία διαδικασίας ή εθελούσιας εμφάνισης οι διάδικοι ενημερώνονται από τη γραμματεία του δικαστηρίου.

Στην περίπτωση μονομερούς αίτησης δεν διεξάγεται συζήτηση στο ακροατήριο. Ωστόσο, ο γραμματέας μπορεί να καλέσει τον αιτούντα εάν ο δικαστής επιθυμεί να του θέσει ερωτήσεις.

Σε δεύτερο στάδιο συγκροτείται η δικογραφία της υπόθεσης. Προς τον σκοπό αυτό, κάθε διάδικος διαθέτει, προθεσμία που ορίζεται από τον νόμο (άρθρο 747 παράγραφος 1 του Δικαστικού Κώδικα) για την κατάθεση αποδεικτικών στοιχείων και προτάσεων (έγγραφης επιχειρηματολογίας και υπεράσπισης). Σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών επιβάλλονται κυρώσεις σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 747 του Δικαστικού Κώδικα.

Μόλις συμπληρωθεί η δικογραφία και η υπόθεση είναι ώριμη προς συζήτηση, οι διάδικοι ζητούν να οριστεί δικάσιμος για τη συζήτηση της υπόθεσης. Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μέχρι αυτή τη δικάσιμο εξαρτάται από τον φόρτο εργασίας του δικαστηρίου και από τον διαθέσιμο χρόνο που μπορεί να αφιερωθεί στην υπόθεση. Λόγω διαδικαστικών πράξεων που είναι αναγκαίες σε ορισμένες περιπτώσεις (πραγματογνωμοσύνες, εξέταση των διαδίκων και των μαρτύρων κ.λπ.), είναι δύσκολο να προσδιοριστεί εκ των προτέρων με ακρίβεια η συνολική διάρκεια της διαδικασίας. Πράγματι, οι διαδικαστικές πράξεις μπορεί να προκαλέσουν διακοπή, αναστολή ή ακόμη και ακύρωση της διαδικασίας.

Μετά το πέρας της ακροαματικής διαδικασίας, κηρύσσεται η λήξη της συζήτησης και ο δικαστής μελετά τη δικογραφία. Καταρχήν, το δικαστήριο οφείλει να εκδώσει απόφαση εντός μηνός από τη λήξη της δικογραφίας προς μελέτη, σύμφωνα με το άρθρο 770 του Δικαστικού Κώδικα.

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 12/11/2015